

ชี้แจงการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft) สำหรับการเรียกเก็บ ในช่วงเดือน มกราคม – เมษายน 2556

1 ความเป็นมา

กกพ. ในการประชุมครั้งที่ 26/2554 (ครั้งที่ 135) เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2554 มีมติเห็นชอบเรื่องการปรับโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าของประเทศไทย ปี 2554-2558 ให้นำค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (F_t) ในปัจจุบัน จำนวน 0.9581 บาทต่อหน่วย ไปรวมในโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าขายปลีกปัจจุบัน โดยให้ประกาศใช้ตั้งแต่ค่าไฟฟ้าในรอบเดือนกรกฎาคม 2554 เป็นระยะเวลา 2 ปี และให้มีการทบทวนในปี 2556 เพื่อให้สอดคล้องกับมติดังกล่าว ในการคำนวณ F_t ตั้งแต่งวดกันยายน 2554 เป็นต้นไป กกพ. จึงต้องปรับค่า ค่าเชื้อเพลิงฐาน (Base Fuel Cost: BFC) ตั้งแต่เดือนกันยายน 2554 ใหม่ โดยคำนวณจากค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าและค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ที่สอดคล้องกับค่า F_t ขายปลีกในงวดเดือนพฤษภาคม 2554-สิงหาคม 2554 ที่รวมไว้ในค่าไฟฟ้าฐานจำนวน 95.81 สตางค์/หน่วยขายปลีก โดย BFC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 210.28 สตางค์ต่อหน่วยขายส่ง ซึ่งค่า F_t ใหม่จะปรับปรุงทุกๆ 4 เดือนเพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของการไฟฟ้า คือค่าใช้จ่ายด้านเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าและผลกระทบจากค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ^{1/} ที่เปลี่ยนแปลงไปจากระดับค่าไฟฟ้าฐานใหม่ โดยให้ส่งผ่านค่าใช้จ่ายดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมต่อผู้ใช้ไฟฟ้า

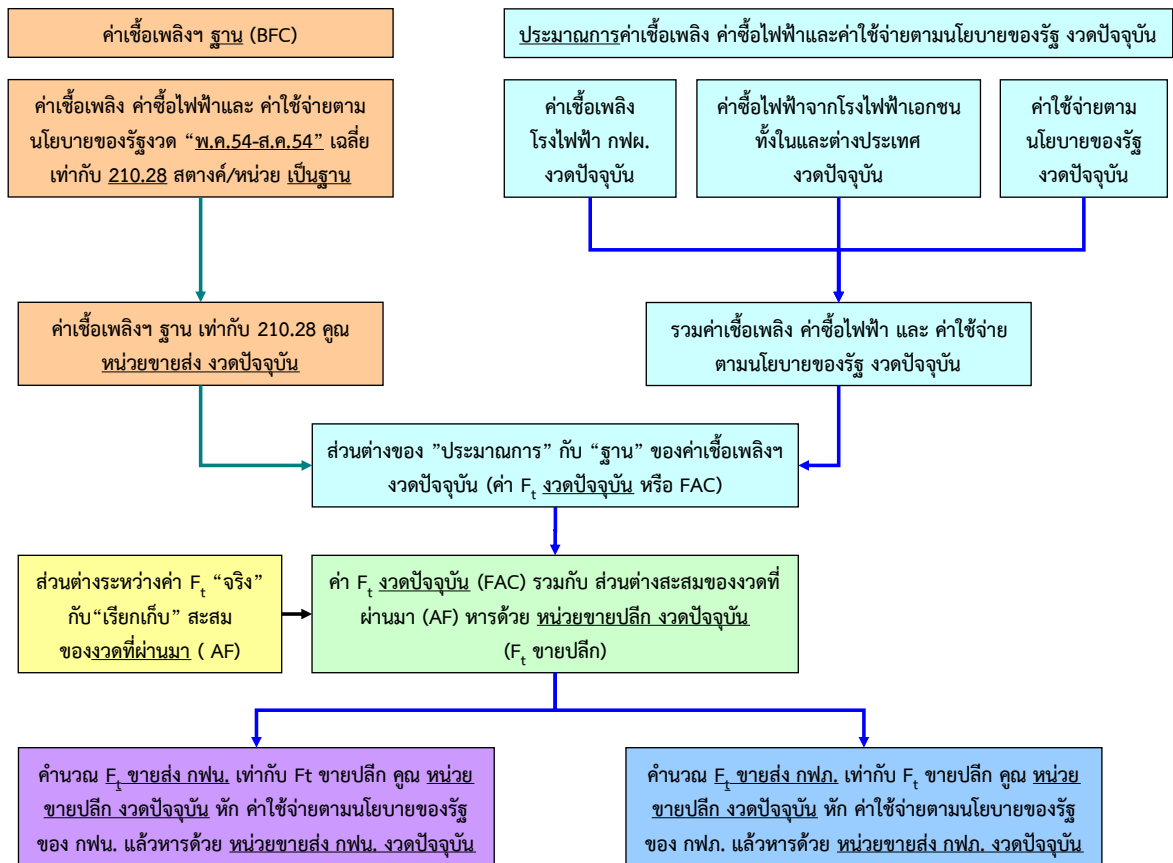
เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2556 กกพ. ได้พิจารณาการปรับค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าโดยอัตโนมัติ (Ft) สำหรับการเรียกเก็บในช่วงเดือน มกราคม – เมษายน 2556 ตามการเปลี่ยนแปลงของค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าและค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ

2 หลักการคำนวณค่า Ft

2.1 ค่า F_t ขายปลีก: คำนวณจากค่าใช้จ่ายในด้านค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) และค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ในงวด 4 เดือนข้างหน้า (งวดปัจจุบัน) เทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้คำนวณในค่าไฟฟ้าฐาน รวมกับ ค่า F_t ที่เกิดขึ้นจริงต่างจากที่เรียกเก็บ สะสมในงวด 4 เดือนที่ผ่านมา (AF) หาดด้วยประมาณการหน่วยขายปลีกในงวดปัจจุบัน

2.2 ค่า F_t ขายส่งให้ การไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) และ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.): F_t ขายส่งให้ กฟน. คำนวณจากค่า F_t ขายปลีกคูณประมาณการหน่วยขายปลีก ที่ กฟน. ขายให้กับผู้ใช้ไฟฟ้าในงวดปัจจุบัน หักค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐของ กฟน. หาดด้วยประมาณการหน่วยขายส่งที่ กฟน. ขายให้ กฟน. สำหรับ F_t ขายส่งให้ กฟภ. ก็คำนวณในทำนองเดียวกัน

^{1/} ตัวอย่างค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ เช่น มูลค่าการรับซื้อไฟฟ้า (Adder) สำหรับผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) ค่าใช้จ่ายและมูลค่าเงินนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าสำหรับโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้า

รูปแสดงหลักการคำนวณค่า F_t

3 องค์ประกอบของค่า F_t

3.1 ค่าเชื้อเพลิงฐาน (Base Fuel Cost: BFC) คำนวณจากค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าและค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ ที่สอดคล้องกับค่า F_t ขายปลีกในงวดเดือนพฤษภาคม 2554-สิงหาคม 2554 ที่รวมไว้ในค่าไฟฟ้าฐานจำนวน 95.81 สตางค์/หน่วยขายปลีก โดย BFC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 210.28 สตางค์/หน่วยขายส่ง คุณ ประมาณการหน่วยขายส่งในงวดปัจจุบัน

สำหรับราคาเชื้อเพลิงเฉลี่ยในงวดเดือนพฤษภาคม 2554 – สิงหาคม 2554 มีค่าดังนี้

น้ำมันเตา	23.64	บาท/ลิตร
น้ำมันดีเซล	28.59	บาท/ลิตร
ก๊าซธรรมชาติ		
อ่าวไทยและพม่า	250.05	บาท/ล้านบีทียู
JDA	232.71	บาท/ล้านบีทียู
น้ำพองและภูฮ่อม	303.78	บาท/ล้านบีทียู
ลานกระบือ	43.89	บาท/ล้านบีทียู
ลิคไนต์	569.7	บาท/ตัน

ซึ่งค่าใช้จ่ายในด้านเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าและค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 216.13 สตางค์/หน่วยขายส่ง และเมื่อหักค่าใช้จ่ายที่ปรับลดเพียงครั้งเดียวในงวดเดือนพฤษภาคม 2554 – สิงหาคม 2554 คือ 1) เงินช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าไฟฟ้าให้ผู้ซื้อไฟฟ้าจากส่วนลดการลงทุนที่ต่ำกว่าแผนของการไฟฟ้าในปี 2551-2553 บางส่วนจำนวน 2,600 ล้านบาท หรือ 4.64 สตางค์/หน่วยขายส่ง และ 2) เงินค่า AF ที่ยกจากงวดมกราคม 2554 - เมษายน 2554 มาลดในงวดเดือนพฤษภาคม 2554 – สิงหาคม 2554 จำนวน 678 ล้านบาท หรือ 1.21 สตางค์/หน่วยขายส่ง แล้วจะมีค่า BFC สำหรับการคำนวณค่า Ft ตั้งแต่วันที่เดือนกันยายน 2554 เป็นต้นไป เท่ากับ **210.28** สตางค์/หน่วยขายส่ง ดังตาราง

(สตางค์/หน่วยขายส่ง)

ค่าเชื้อเพลิง ค่าซื้อไฟฟ้าและค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ เฉลี่ย [1]	216.13
เงินปรับลดงวดเดียวในค่า F_t พ.ค.54-ส.ค.54	
- ส่วนลดการลงทุนฯ 2551-2553 จำนวน 2,600 ล้านบาท [2]	4.64
- AF ม.ค.54-เม.ย.54 [3]	1.21
BFC สำหรับการคำนวณค่า F_t ตั้งแต่วันที่กันยายน 2554 เป็นต้นไป [4]=[1]-[2]-[3]	210.28

3.2 ประเมินการค่าเชื้อเพลิงโรงไฟฟ้าของ กฟผ. ประกอบด้วยประเมินการค่าเชื้อเพลิงน้ำมันเตา น้ำมันดีเซล ก๊าซธรรมชาติ ลิกไนต์ และอื่นๆ เป็นต้น โดยนำปริมาณการใช้เชื้อเพลิงแต่ละชนิดคูณกับราคาเชื้อเพลิงชนิดนั้นๆ

3.3 ประเมินการค่าซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าเอกชน ประกอบด้วยประเมินการค่าซื้อไฟฟ้าจากการบริษัทในเครือ กฟผ. ผู้ผลิตไฟฟ้าอิสระรายใหญ่ (Independent Power Producers: IPPs) ผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (Small Power Producers: SPPs) และค่าซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศ (สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว มาเลเซีย และอื่นๆ) รวมทั้งค่าซื้อไฟฟ้าในรูปแบบอื่นๆ ค่าซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้าแต่ละรายประกอบด้วยส่วนของ 1) ค่าความพร้อมจ่าย (Availability Payments: AP) 2) ค่าพลังงานไฟฟ้า (Energy Payments: EP) และ 3) ค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ (Policy Expense: PE) ในส่วนของโรงไฟฟ้าเอกชน

3.4 ประเมินการค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐ (Policy Expense: PE) ประกอบด้วยประเมินการ 1) เงินนำส่งเข้ากองทุนพัฒนาไฟฟ้าเพื่อการพัฒนาหรือฟื้นฟูท้องถิ่นที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้า 2) เงินส่วนเพิ่มราคาซื้อไฟฟ้า ที่ กฟผ. และ กฟภ. จ่ายให้กับผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็กมาก (Very Small Power Producers: VSPPs) และที่ กฟผ. จ่ายให้กับโครงการผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (Small Power Producers: SPPs) เป็นต้น รวมทั้งค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐอื่นๆ

3.5 Fuel Adjustment Cost: FAC คำนวณจาก ส่วนต่างระหว่าง “ประเมินการค่าใช้จ่ายในด้านเชื้อเพลิงฯ” (Estimated Fuel Cost: EFC) ตามข้อ 3.2-3.4 กับ “ค่าเชื้อเพลิงฐาน” ตามข้อ 3.1 ในงวดปัจจุบัน หาดด้วย ประเมินการหน่วยขายปลีกรวม 4 เดือนในงวดปัจจุบัน ได้อัตราค่า FAC เฉลี่ยต่อหน่วยขายปลีก ซึ่งจะเทียบเท่ากับค่า Ft ขายปลีก ในกรณีที่ยอดยกมาจากที่งวดที่ผ่านมาเป็นศูนย์

3.6 ยอดสะสมมาจากงวดที่ผ่านมา (Accumulate Factor: AF) คือ ส่วนต่างระหว่าง “ค่า F_t ที่เกิดขึ้นจริง” กับ “ค่า F_t เรียกเก็บ” สะสมของงวดที่ผ่านมา ซึ่งอาจจะมีค่า “เป็นบวก” คือ เก็บเงินค่า F_t จริงเกินกว่าค่า F_t เรียกเก็บ หรือมีค่า “เป็นลบ” คือ เก็บเงินค่า F_t ที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่าค่า F_t เรียกเก็บ

3.7 F_t ขายปลีก สำหรับงวดปัจจุบัน คำนวณจากผลรวมของ “FAC งวดปัจจุบัน” ตามข้อ 3.5 รวมกับ “ยอดสะสมมาจากงวดที่ผ่านมา” ตามข้อ 3.6 หากด้วย ประมาณการหน่วยขายปลีกงวดปัจจุบัน จะได้อัตราค่า F_t ขายปลีกเฉลี่ย สำหรับเรียกเก็บในอัตราเท่ากันตลอดทั้งงวด 4 เดือน เป็นอัตราที่เสนอขออนุมัติให้เรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าทุกประเภท มีหน่วยเป็น สตางค์/หน่วยขายปลีก

3.8 F_t ขายส่ง ประกอบด้วย F_t ขายส่งสำหรับ กฟน. และ F_t ขายส่งสำหรับ กฟภ. โดยที่ F_t ขายส่งสำหรับ กฟน. คำนวณจาก F_t ขายปลีก คูณด้วย ประมาณการหน่วยขายปลีกงวดปัจจุบัน ที่ กฟน. ขายให้ผู้ใช้ไฟฟ้า หักเงินค่าใช้จ่ายตามนโยบายของรัฐในส่วนของ กฟน. หากด้วย หน่วยขายส่งที่ กฟน. ขายให้ กฟน. งวดปัจจุบัน อัตรานี้ใช้สำหรับ กฟน. เรียกเก็บจาก กฟน. เท่านั้น มีหน่วยเป็น สตางค์/หน่วยขายส่ง สำหรับ F_t ขายส่งสำหรับ กฟภ. ก็คำนวณในทำนองเดียวกัน

4	การพิจารณาค่า F_t สำหรับเดือนมกราคม – เมษายน 2556
---	---

เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2556 กฟน. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 (ครั้งที่ 203) ได้พิจารณาผลการประมาณการค่าไฟฟ้าตามสูตรการปรับอัตราค่า F_t ในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน 2556 โดยได้พิจารณาผลกระทบจากการประมาณการความต้องการไฟฟ้า การประมาณการค่าเชื้อเพลิงและค่าซื้อไฟฟ้า อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการคำนวณ สภาวะและแนวโน้มเศรษฐกิจ รวมทั้ง ตรวจสอบค่าประมาณการเชื้อเพลิงเมื่อเปรียบเทียบกับค่าจริงในช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2555 โดยสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

4.1 การประมาณการความต้องการไฟฟ้า

ในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน 2556 มีความต้องการใช้ไฟฟ้าเฉลี่ยทั่วประเทศเพิ่มขึ้นจากค่าจริงในช่วงที่ผ่านมา (กันยายน – ธันวาคม 2555) ที่เท่ากับ 57,221 ล้านหน่วย เป็น 58,704 ล้านหน่วย หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1,483 ล้านหน่วย ซึ่งสาเหตุหลักเกิดจากการคาดการณ์อุณหภูมิที่เพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับช่วงที่ผ่านมา

4.2 การประมาณการค่าเชื้อเพลิง

ประมาณการราคาเชื้อเพลิงโดยเฉลี่ยในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน 2556 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าจริงในช่วงที่ผ่านมา (กันยายน – ธันวาคม 2555) มีแนวโน้มปรับตัวลดลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- ราคาน้ำมันเตาลดลงจากค่าจริงในรอบที่แล้วที่ 23.01 บาทต่อลิตร เป็น 21.39 บาทต่อลิตรหรือลดลงเท่ากับ 1.62 บาทต่อลิตร

- ราคาถ่านหินนำเข้า (BLCP) ลดลงจากค่าจริงในรอบที่แล้วที่ 2,621.31 บาทต่อตัน เป็น 2,156.48 บาทต่อตัน หรือลดลงเท่ากับ 464.83 บาทต่อตัน

- ราคาถ่านหินนำเข้า (GOC1) ลดลงจากค่าจริงในรอบที่แล้วที่ 4,014.43 บาทต่อตัน เป็น 3,892 บาทต่อตัน หรือลดลงเท่ากับ 122.43 บาทต่อตัน

- รัชซื้อไฟฟ้า ลดลงจากค่าจริงในรอบที่แล้วที่ 2.0433 บาทต่อหน่วย เป็น 1.9711 บาทต่อหน่วย หรือลดลงเท่ากับ 0.0722 บาทต่อหน่วย

ยกเว้นราคาก๊าซธรรมชาติเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากค่าจริงในรอบที่แล้วที่ 308.53 บาทต่อล้านบีทียู เป็น 310.66 บาทต่อล้านบีทียู หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.13 บาทต่อล้านบีทียู และราคาน้ำมันดีเซลโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากการประมาณการในรอบที่แล้วที่ 26.50 บาทต่อลิตร เป็น 27.07 บาทต่อลิตร หรือเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.57 บาทต่อลิตร

4.3 อัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการคำนวณ

เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนมีผลกระทบต่อต้นทุนค่าเชื้อเพลิงและต้นทุนค่าซื้อไฟฟ้า การกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนในระดับที่เหมาะสมจะทำให้ประมาณการต้นทุนค่าผลิตไฟฟ้ามีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ดังนั้น กกพ. จึงกำหนดให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงในการคำนวณ โดยอัตราแลกเปลี่ยนที่ใช้ในการคำนวณในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2556 เท่ากับ 30.82 บาทต่อเหรียญสหรัฐ ซึ่งเปลี่ยนแปลงลดลง 0.09 บาทต่อเหรียญสหรัฐ เมื่อเทียบกับค่าจริงในช่วงที่ผ่านมา (กันยายน - ธันวาคม 2555)

4.4 การตรวจสอบการใช้เชื้อเพลิงจริงที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2555

กกพ. ได้ดำเนินการตรวจสอบการผลิตไฟฟ้า การใช้เชื้อเพลิง การจ่ายไฟฟ้า และความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เกิดขึ้นจริงในช่วงเดือนกันยายน - ธันวาคม 2555 เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาแนวโน้มภาระต้นทุนการผลิตไฟฟ้าในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2556

ซึ่งจากสมมติฐานที่กล่าวมาข้างต้น มีผลให้ FAC ที่คำนวณได้สำหรับการเรียกเก็บในเดือนมกราคม - เมษายน 2556 เท่ากับ 48.61 สตางค์ต่อหน่วย และเมื่อรวมกับยอดสะสมที่ยกมาจากงวดที่แล้ว (AF) จำนวน 12.96 สตางค์ต่อหน่วย จึงมีผลให้ค่า Ft ขายปลีกสำหรับเรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม 2555 เท่ากับ 61.57 สตางค์ต่อหน่วย

5	หลักในการพิจารณาค่า Ft ของ กกพ.
---	---------------------------------

กกพ. พิจารณา ค่า Ft โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชน ความถูกต้องและความเหมาะสมตามสูตรการปรับอัตราค่าไฟฟ้าอัตโนมัติ Ft ตามมติคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2554 รวมทั้ง พิจารณาถึงความเหมาะสมในการผลิตไฟฟ้าของประเทศโดยเฉพาะในกรณีที่มีการผลิตไฟฟ้านอกแผน เงินค่าปรับจากการลงทุนที่ต่ำกว่าแผนของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง ความมั่นคงของการผลิตไฟฟ้า ตลอดจนคำนึงถึงภาระจากการบรรเทาผลกระทบต่อภาคประชาชน และภาคการผลิตที่จะเกิดขึ้นกับ กกพ. ในอนาคตด้วย

6	ผลการพิจารณาของ กกพ. สำหรับการประมาณการค่า Ft ในเดือนมกราคม - เมษายน 2556
---	---

จากข้อเสนอของ กกพ. ที่ประมาณการค่า Ft ในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2556 สำหรับการเรียกเก็บจากประชาชนเท่ากับ 61.57 สตางค์ต่อหน่วย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากค่า Ft ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้ไฟฟ้าในช่วงเดือนกันยายน - ธันวาคม 2555 (48 สตางค์ต่อหน่วย) จำนวน 13.57 สตางค์ต่อหน่วย นั้น กกพ. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าหากส่งผ่านค่าใช้จ่ายดังกล่าวไปให้ผู้ให้บริการทั้งหมด จะเป็นการกับประชาชนสูงเกินไป ประกอบกับในอนาคตภาระต้นทุนการผลิต

ไฟฟ้าและราคาค่าเชื้อเพลิงมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กกฟ. จึงมีมติเห็นชอบค่า Ft งวดเดือน มกราคม – เมษายน 2556 เท่ากับ 52.04 สตางค์ต่อหน่วย ซึ่งเพิ่มขึ้นจากงวดก่อนหน้า 4.04 สตางค์ต่อหน่วย โดยให้ กฟผ. เป็นผู้รับภาระส่วนต่างแทนประชาชนไปชั่วคราวก่อน คิดเป็นวงเงินประมาณ 5,131 ล้านบาท ซึ่งส่วนหนึ่งเป็น ภาระจากการตรึงค่าเอฟทีที่ผ่านมา และจะมีการลดภาระดังกล่าวให้ กฟผ. ในเวลาที่เหมาะสมต่อไป

ดังนั้น ค่า Ft ในช่วงเดือนมกราคม – เมษายน 2556 สำหรับการเรียกเก็บจากประชาชนเท่ากับ 52.04 สตางค์ต่อหน่วย